

ศิลปินแห่งชาติ จากเมืองนครศรีธรรมราช

“เนื่องในโอกาส ๒๔ กุมภาพันธ์ วันศิลปินแห่งชาติ”

ผศ. พอพล อุบลพันธุ์

เกริ่นนำ

ศิลปินแห่งชาติ ของประเทศไทย หมายถึงศิลปินผู้มีความสามารถ มีผลงานสร้างสรรค์และพัฒนาเป็นที่ยอมรับของวงการ และมีผลงานเป็นประโยชน์ต่อสังคม สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้เริ่มจัดทำโครงการศิลปินแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๒๗ เพื่อสรรหา เชิดชูเกียรติ ส่งเสริมสนับสนุน และช่วยเหลือศิลปินผู้สร้างสรรค์ผลงานศิลปะที่มีคุณค่าของแผ่นดินไทย โดยมีสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติเป็นผู้พิจารณาคุณสมบัติจากผลงาน มีการประกาศรางวัลศิลปินแห่งชาติ ครั้งแรก พ.ศ. ๒๕๒๘ คณะรัฐมนตรีได้มีมติเห็นชอบในวันที่ ๒๖ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๒๘ ให้วันที่ ๒๔ กุมภาพันธ์ ของทุกปี เป็น “วันศิลปินแห่งชาติ”

คุณสมบัติและหลักเกณฑ์การคัดเลือก มี ๗ ประการ คือ

๑. เป็นผู้สัญชาติไทย และยังมีชีวิตอยู่ในวันตัดสิน
๒. เป็นผู้มีความสามารถ มีความเชี่ยวชาญ และมีผลงานดีเด่นเป็นที่ยอมรับของวงการศิลปะในแต่ละแขนง
๓. เป็นผู้สร้างสรรค์ พัฒนาศิลปะ และสืบสานศิลปะ ในแต่ละแขนงจนถึงปัจจุบัน
๔. เป็นผู้ผดุง และถ่ายทอดศิลปะในแต่ละแขนง
๕. เป็นผู้ปฏิบัติงานศิลปะแต่ละแขนง อยู่ในปัจจุบัน
๖. เป็นผู้มีความประพฤติ จริยธรรม และมีความรักในงานศิลปะวิชาชีพ
๗. เป็นผู้มีความเป็นประโยชน์ต่อสังคม และมนุษยชาติ

สาขาของศิลปินแห่งชาติ

มีหลักเกณฑ์การคัดเลือกจำแนกศิลปินแห่งชาติออกเป็น ๔ สาขา คือ

๑. สาขาศิลปะทัศนศิลป์
๒. สาขาศิลปะสถาปัตยกรรม
๓. สาขาศิลปะการแสดง
๔. สาขาวรรณศิลป์

ศิลปินผู้สร้างสรรค์งานศิลปะซึ่งเป็นชาวนครศรีธรรมราชที่ได้รับการประกาศเชิดชูเกียรติให้เป็นศิลปินแห่งชาติที่ผ่าน มีดังนี้ นายเหง โสภางษ์ นายอังคาร กัลป์ยาณพงศ์

A portrait of an elderly man with a mustache, wearing a plaid shirt, looking slightly to the right. The image is a close-up, showing his face and upper torso. He has a serious expression. The background is dark and out of focus.

นายแท่ง โสภางค์
แห่งชาติ สาขาศิลปะ (เครื่องถม)

 王圣元

นายแห่ง โสภางค์ มีบุตรธิดากับนางตัม ๘ คน (ชาย ๕ หญิง ๓) ในจำนวนนี้มีผู้ชายสองคน คือ นายโสฬส โสภางค์ และนายจรวัย โสภางค์ ที่ได้สืบทอดวิชาการทำเครื่องถมและนำไปประกอบอาชีพ แทนบิดา เครื่องถมนับเป็นศิลปหัตถกรรมชั้นเลิศของไทย หนึ่งในสามอย่างของงานฝีมือทองของช่างศิลปะไทย ในอดีต อันประกอบไปด้วย เครื่องเงิน เครื่องทอง และเครื่องถม ศิลปหัตถกรรมนี้ชาวนครศรีธรรมราชได้รับ สืบทอดความรู้มาจากช่างโปรตุเกส ซึ่งเข้ามาตั้งหลักแหล่ง ทำมาหากินตั้งแต่สมัยกรุงศรีอยุธยาเป็นราชธานี คือในราว พ.ศ. ๒๐๖๑ (ตรงกับรัชสมัยสมเด็จพระรามาธิบดีที่ ๑) ช่างฝีมือชาวนครได้พัฒนางานถม ของตนเรื่อยมา ทั้งในด้านการเขียนลวดลาย การแกะสลัก ลงในเนื้อเงิน การทำน้ำยาถม จนกระทั่งกลายเป็นศิลป หัตถกรรมชั้นเลิศ เป็นที่รู้จักในนาม “ถมนคร” ชาวนครศรีธรรมราชถือว่าเครื่องถมมีโคตรเหง้า หรือกำเนิดจากเมืองนครศรีธรรมราช “ถมนคร” จึงเป็น โคตรเหง้าของเครื่องถมทั้งหลายในประเทศไทย หากว่า ปัจจุบันวิชาการทำเครื่องถมจะแพร่หลายไปในถิ่นอื่นบ้าง ก็นับว่าเป็นหลานเหลนของถมนครทั้งสิ้น

การทำเครื่องถมมีกรรมวิธีที่ละเอียดลออ และซับซ้อนมาก ผู้เป็นช่างฝีมือในงานประเภทนี้ซึ่งได้ชื่อ ว่าช่างถมล้วนแต่เป็นผู้มีอารมณ์ละเอียดอ่อน ช่างถม เป็นช่างฝีมือของนครศรีธรรมราชที่มีมานานนับได้ หลายร้อยปีได้สืบทอดกันมาจนถึงปัจจุบัน มีจำนวน เป็นร้อยเป็นพันคนก็ว่าได้ ช่างถมในนครศรีธรรมราช

สมัยโบราณที่ได้ผลิตผลงานชิ้นสำคัญจนทำให้ทั่วโลกรู้จัก เมืองนี้ในเชิงช่าง มีอยู่หลายยุคหลายสมัย เป็นต้นว่า

ในสมัยกรุงศรีอยุธยา รัชสมัยสมเด็จพระนารายณ์มหาราช (พ.ศ. ๒๑๙๙ - ๒๒๓๑) สมเด็จพระนารายณ์มหาราช ได้มีรับสั่งให้เจ้าเมืองนครศรีธรรมราช สมัยนั้น จัดหาช่างถมเมืองนี้ทำเครื่องถมเงินลายอรหันต์ ส่งไปพระราชทานเป็นเครื่องราชบรรณาการแด่ พระเจ้าหลุยส์ที่ ๑๔ แห่งประเทศฝรั่ง และยังได้จัดทำ เครื่องถมเป็นรูปกางเขน ส่งเป็นเครื่องราชบรรณาการ ไปถวายแด่สมเด็จพระสันตะปาปา ณ กรุงวาติกันอีกด้วย

ในสมัยกรุงรัตนโกสินทร์ รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ได้โปรดเกล้าฯ ให้ช่างถม เมืองนครศรีธรรมราช ทำเครื่องถมหลายชิ้นส่งไป พระราชทานแด่พระเจ้ากรุงอังกฤษ (ควีนวิกตอเรีย) และ ใน พ.ศ. ๒๔๐๓ โปรดเกล้าฯ ให้ช่างถมเมืองนครศรีธรรมราช ประดิษฐ์เครื่องถมไปพระราชทานแด่พระเจ้านโปเลียนที่ ๓ แห่งประเทศฝรั่งเศสอีก

ในสมัยปัจจุบันเมื่อมีการเสด็จประพาสประเทศ ต่างๆ ในทวีปยุโรปและทวีปอเมริกาของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ และพระบรมวงศานุวงศ์ ตลอดจนบุคคล สำคัญของประเทศ ก็มักจะมอบของขวัญที่ระลึกแด่ประมุข ของประเทศนั้นๆ ด้วยของมีค่าอันเป็นศิลปหัตถกรรมพื้น บ้านพื้นเมืองของเราอยู่เสมอ ในบรรดาของที่ระลึก ที่ทรงคุณค่าเหล่านั้น มักจะมีเครื่องถมนครอยู่ด้วยสิ่งหนึ่ง เสมอมา ถมนครจึงเป็นเสมือนทูตทางวัฒนธรรมที่สำคัญ ของชาติไทยเราก็ดูได้

เครื่องถมนครมีอยู่สองชนิด คือ ถมเงิน (หรือถมดำ) ชนิดหนึ่งและถมทองอีกชนิดหนึ่ง ถมเงินนั้น มีลวดลายเป็นสีขาว (สีเงินนั่นเอง) มีพื้นเป็นสีดำ ส่วนถมทองมีลวดลายเป็นสีทอง ที่เป็นเช่นนี้เพราะว่าใช้ ทองคำบริสุทธิ์มาผสมกับปรอทเป็นสี ต่อจากนั้นใช้ ความร้อนรมเครื่องถม ไล่ปรอทหนีความร้อนไปหมด ทองคำก็ติดเนื้อเงินซึ่งเป็นเครื่องถมทองแน่นไม่หลุดออก

ดูสวยงามเป็นสีเหลือง ส่วนพื้นที่ถมลงไปก็คงมีสีดำ อย่างเดิมที่เรียกว่า “เครื่องถมทอง” โดยวิธีนี้จึงไม่ใช่เป็น วิธีเดียวกับการชุบทองทั้งหลาย ตรงข้ามกลับเป็นงาน ศิลปหัตถกรรมที่ทำได้ยากยิ่ง

กว่า ๕๐๐ ปีที่แล้วที่ช่างฝีมือถมชาวนครได้ สร้างสรรค์ผลงานอันเต็มไปด้วยสุนทรีย์ภาพ โดยช่างถม รุ่นแล้วรุ่นเล่าที่สืบทอดสายใยแห่งฝีมือต่อเนื่องกัน และ หนึ่งในจำนวนนี้ก็คือ นายเหงะ โสภาพงศ์ ผู้ได้รับ การยกย่องว่าเป็นช่างถมที่มีฝีมือยอดเยี่ยมใน จังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านได้ใช้ชีวิตอยู่กับเครื่องถม ศิลปหัตถกรรมลือชื่อแห่งจังหวัดนครศรีธรรมราชมากกว่า ๖๐ ปี ด้วยความตั้งใจยิ่ง เพราะนายเหงะรู้ว่าเครื่องถม เป็นมรดกทางวัฒนธรรมชั้นสูง ที่บรรพบุรุษชาวนคร ห่วงแหนและภาคภูมิใจ สมควรมีผู้รับสืบทอดต่อไป รุ่นแล้วรุ่นเล่า

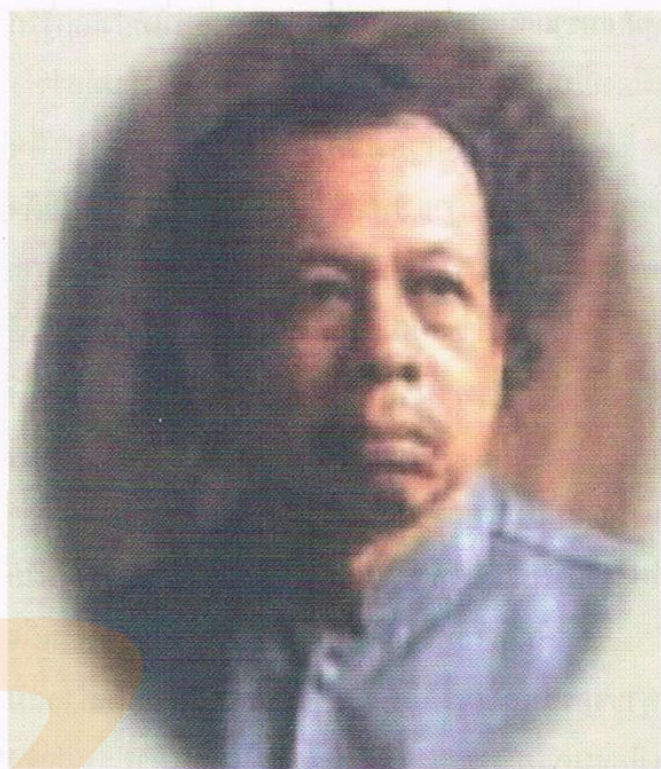
เครื่องถมที่นายเหงะ โสภาพงศ์ ประดิษฐ์มีตั้งแต่ สิ่งของเล็กๆ เช่น แหวน ล็อกเก็ต กำไล ไปจนถึงของ ชิ้นใหญ่ๆ เช่น ชัน พาน ถาด การประดิษฐ์ทำด้วยมือ ทั้งสิ้น นับตั้งแต่การขึ้นรูป การเขียนลวดลาย การสลัก การถมและการขัด โดยใช้ความชำนาญ ความละเอียด ละเอียด และความอดทนวิริยะเป็นสำคัญ เครื่องถมเหล่านี้ ได้ถูกจำหน่ายแจกและเปลี่ยนมือไปหลายต่อ หลายแห่ง ที่มีสะสมและตกทอดอยู่บ้างในเวลานี้ พอจะหาได้ในวิหารเขียนวัดพระมหาธาตุวรมหาวิหาร นครศรีธรรมราช ผลงานที่นายเหงะ โสภาพงศ์ ภาคภูมิใจ ก็คือชุดน้ำชาถมทองซึ่งตนร่วมกับนายช่างถมชาวนคร หลายคนประดิษฐ์ขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๒ ชุดน้ำชาถมทอง ชุดนี้เป็นชุดที่สมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงนำไปพระราชทานแด่ประธานาธิบดี ไอเซนฮาวร์ แห่งสหรัฐอเมริกา ในคราวเสด็จประพาส สหรัฐอเมริกาและยุโรปครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ นอกจากนั้นในช่วง ๕๐ ปี เศษของการเป็นช่างถม นายเหงะ โสภาพงศ์ ได้ทำเครื่องถมเพื่อจำหน่ายบ้าง

ทำตามที่ถูกคำสั่งบ้าง รวมหลายร้อยชิ้น ในจำนวนนี้ เคยส่งเข้าประกวดในงานศิลปหัตถกรรมที่กรมส่งเสริมอุตสาหกรรม กระทรวงอุตสาหกรรมจัดทำขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ โดยได้รับรางวัลที่ ๓ ด้วย

นายหรั่งได้ชื่อว่าเป็นผู้ที่มีเมตตากรุณาเอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ พร้อมทั้งจะถ่ายทอดวิชาความรู้แก่ศิษย์และผู้สนใจตลอดเวลา งานฝีมือทุกชิ้นมีการพัฒนาฝีมืออยู่เสมอ นายหรั่ง โสภางค์ ผู้ได้รับการยกย่องว่าเป็นช่างฉลุฝีมือเยี่ยมของจังหวัดนครศรีธรรมราช ท่านได้ใช้ชีวิตอยู่กับเครื่องฉลุมากกว่า ๖๐ ปี ด้วยความตั้งใจยิ่ง ได้สร้างผลงานอย่างปราณีตและพัฒนาอยู่เสมอพร้อมที่จะเผยแพร่และถ่ายทอดวิชาการความรู้แก่ศิษย์และผู้สนใจตลอดเวลา คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติจึงประกาศยกย่องให้ นายหรั่ง โสภางค์ เป็น **ศิลปินแห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องฉลุ) ประจำปี ๒๕๒๙**

สภาพแท้จริงในวันนี้ช่างฝีมือในด้านนี้ร่อยหรอลงทุกขณะ เนื่องจากสภาวะเศรษฐกิจได้บีบรัด จนทำให้ช่างฉลุไปหาอาชีพอื่นเสียมาก ประกอบกับทองคำที่นำมาทำเครื่องฉลุมีราคาแพงมากขึ้นทุกขณะ จนไม่ค่อยมีผู้ใดสั่งทำเครื่องฉลุโดยเฉพาะฉลุทอง ซึ่งต้องลงทุนสูงกว่าฉลุเงินหลายเท่า ประกอบกับช่างฉลุที่มีฝีมือก็ล้มหายจากไปเรื่อยๆ แม้ปัจจุบันมีโรงเรียนช่างฉลุหรือวิทยาลัยศิลปหัตถกรรมขึ้นที่นครศรีธรรมราช แต่วิชาช่างฉลุก็เป็นแค่เพียงแผนกหนึ่งของสถาบันเท่านั้น ผู้ที่จะเลือกเรียนวิชานี้ก็มีน้อย อนาคตของเครื่องฉลุจึงเป็นเรื่องที่น่าห่วงใยเป็นอย่างยิ่ง

นายหรั่ง โสภางค์ ได้ถึงแก่กรรมด้วยโรคหัวใจวายเฉียบพลัน เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๒ สิริรวมอายุได้ ๘๘ ปี ได้รับพระมหากรุณาธิคุณโปรดเกล้าฯ พระราชทานเพลิงศพ ในวันที่ ๑๕ พฤศจิกายน ๒๕๔๒ ณ เมรุพิเศษวัดหน้าพระบรมธาตุ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

นายอังคาร กัลยาณพงศ์ ศิลปินแห่งชาติ
สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์)

อังคาร กัลยาณพงศ์ เกิดเมื่อ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๔๖๙ ที่บ้านหลังวัดจันทาราม ตำบลท่าวังอำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาเป็นกำนันชื่อ เข็บ มารดาชื่อ ชุ่ม ปู่ ยา ตา ทวด เป็นช่าง **“ตามผมเป็นช่างใหญ่ ทั้งฝ่ายตา ปู่ ฝ่ายทวด ทวดก็เป็นช่างทอง ทางสายแม่ก็เป็นช่างทอง”** เข้าเรียนชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดใหญ่และวัดจันทารามในเขตตัวเมืองนครศรีธรรมราช ตอนเป็นนักเรียนชั้นประถม ครูมักจะให้เขาอ่านบทกวีให้เพื่อนร่วมชั้นฟัง ท่วงทำนองท่านคงจะจับใจเพื่อนๆ มาก เพราะทุกคนต่างนั่งนิ่งไม่กระตุกกระตัก แม้แต่ครูเองก็นั่งสงบนิ่งประหนึ่งถูกมนต์สะกด

อังคารเข้าเรียนชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช เมื่อขึ้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔ เขาเริ่มเขียนบทกวี **“ตามหลักสูตร”** ซึ่งให้นักเรียนหัดเขียนบทกลอนและโคลงสี่สุภาพ ตามกฎเกณฑ์และแบบอย่างของโบราณอย่างเคร่งครัด เมื่ออยู่ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ เขาก็เขียนบทกลอนได้อย่างชำนาญ

และเริ่มรู้สึกว่าจะให้ “**อารมณ์และความรู้สึกเป็นตัวกำหนดรูปแบบของบทกวี**” อังคารชอบอ่านวรรณคดี เช่น รามเกียรติ์ อิเหนา ขุนช้างขุนแผน และกวีนิพนธ์ของสุนทรภู่ เมื่อสมัยอยู่ชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ ที่โรงเรียนวัดใหญ่เขาอ่านนิราศพระปฐม ของกรมหลวงวงศาธิราชสนิท ได้เจนจบ นอกจากเขาจะชอบอ่านหนังสือแล้ว อังคารยังชอบวาดรูปและชอบสร้างโบสถ์เจดีย์ กำแพงเมืองไว้ใต้ถุนบ้าน เพื่อนบ้านที่มาดูผลงานของอังการมักจะลงความเห็นว่าเขาเป็น “ช่าง” อย่างที่ปู่ย่า ตา ทวด ของเขาเคยเป็น เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมศึกษาจากโรงเรียนเบญจมราชูทิศแล้ว ในปี ๒๔๘๔ ได้เข้าเรียนวิชาศิลปะและหัตถกรรมที่โรงเรียนเพาะช่าง และในปี ๒๔๘๙ ได้เข้าเรียนที่คณะจิตรกรรมและประติมากรรม มหาวิทยาลัยศิลปากร ขณะเรียนอยู่ที่ ๓ ได้ออกจากมหาวิทยาลัยเพราะ “**เกิดความเบื่อหน่ายในสถาบัน**” อังคารเป็นศิลปินที่มีผลงานเป็นที่ยอมรับทางด้านวรรณศิลป์และทัศนศิลป์ เขาจึงเป็นที่รู้จักในฐานะ “**จิตรกรกวี ผู้ซึ่งจะซ่อนเร้นภาษาไว้สุดห้วงลึกแห่งวิญญาณ**” และเมื่อตายไปก็จะ “**ฝังวาจาไว้ในแผ่นดิน**” เขาถือเป็นหน้าที่ที่จะสะสมถึงสุนทรียวิเศษไว้ “**นฤมิตในงานศิลปกรรม**” อังคารแต่งงานกับคุณอุณเรือน มีลูกชาย ๑ คน ชื่อ ภูหลวง มีลูกสาว ๒ คน ชื่อ อ้อมแก้ว และ วิสาขะ

ครั้งหนึ่งเมื่อมีผู้ถามว่า แต่งกวีนิพนธ์ไว้กับทอังการตอบว่า “**อันกวีนิพนธ์นั้นเป็นสิ่งที่นับไม่ได้ เรานับเมล็ดทรายบนหาดหรือต้นไม้นป่าไม้ไม่ได้ฉันใด กวีนิพนธ์ก็ฉันนั้น กวีนิพนธ์เป็นชีวิตและเป็นส่วนหนึ่งของลมหายใจผม**”

อย่างไรก็ตามได้มีการรวบรวมผลงานของอังการและตีพิมพ์เป็นเล่มแล้ว คือ กวีนิพนธ์ของอังการ กัลยาณพงศ์ (พ.ศ. ๒๕๐๗) ถิ่นกวีกระดัง (พ.ศ. ๒๕๑๒) บางบทจากสวนแก้ว (พ.ศ. ๒๕๑๕) บางกอกแก้วกำศรวลหรือนิราศนครศรีธรรมราช (พ.ศ. ๒๕๒๑) ปณิธานกวี

(พ.ศ. ๒๕๒๙) หยาดน้ำค้างคือน้ำตาของเวลา (พ.ศ. ๒๕๓๐)

จากผลงานดังกล่าวทำให้อังคาร กัลยาณพงศ์ได้รับรางวัลด้านวรรณศิลป์ ดังนี้ คือ

พ.ศ. ๒๕๑๕ ได้รับรางวัลดีเด่น ของมูลนิธิเสถียรโกเศศ-นาคะประทีป

พ.ศ. ๒๕๒๙ ได้รับรางวัลวรรณกรรมสร้างสรรค์ยอดเยี่ยมแห่งอาเซียน (SEA Writes) จากบทกวีรวมเล่มชื่อ **ปณิธานกวี**

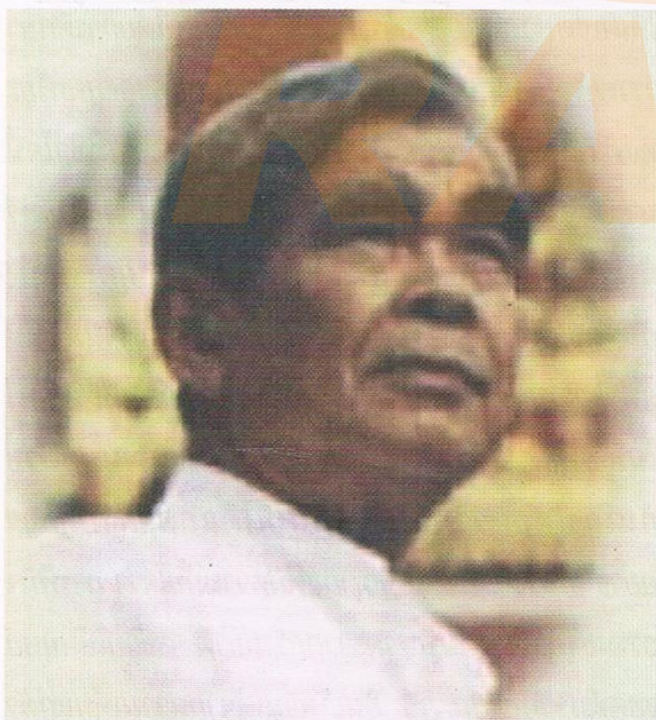
พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้รับการเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ดังปรากฏในคำประกาศเกียรติคุณ ดังนี้

“**อังการ กัลยาณพงศ์ เกิดวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พุทธศักราช ๒๔๖๙ ที่นครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ ๖๓ ปี ได้รับการศึกษาชั้นประถมศึกษาที่โรงเรียนวัดใหญ่ วัดจันทาราม ชั้นมัธยมศึกษาที่โรงเรียนเบญจมราชูทิศ จังหวัดนครศรีธรรมราช และระดับอุดมศึกษาที่มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นกวีร่วมสมัยผู้ได้รับการยกย่องว่า เป็นผู้สร้างสรรค์กวีนิพนธ์สมัยใหม่ให้แก่วรรณศิลป์ไทย โดยชุบชีวิตขนบธรรมวรรณศิลป์ไทยให้เติบโตสอดคล้องกับวรรณศิลป์ร่วมสมัย โดยการศึกษาวรรณศิลป์ จากกวีโบราณ เพื่อเข้าใจแก่นแท้ของสุนทรียะทั้งด้านความงามและความคิด และนำความเข้าใจนี้มาเป็นฐานรองรับการสร้างสรรค์เฉพาะตนขึ้น ผลงานกวีนิพนธ์เป็นศิลปะซึ่งมุ่งสร้างสรรค์ให้เป็น “กุศลศิลป์” อันจักช่วยจรโลงโอบอุ้มจิตใจมนุษย์ให้ล่วงพ้นมลทินแห่งความหลงใหลในวัตถุ มุ่งเตือนมนุษย์ให้เห็นปัญหาในสังคมการทำลายธรรมชาติและทำลายมนุษย์ด้วยกันเองด้วยความเขลา โดยมีได้แสดงถึงปัญญายอย่างสิ้นหวัง ไร้ทางแก้ไขหากแต่มีความมั่นใจว่า การพิชิตธรรมชาติและเรียนรู้ธรรมชาติ จะช่วยให้มนุษย์รอดพ้นจากหายนะภัย อันเกิดขึ้นได้จากความเห็นแก่ตัวและความรู้เท่าไม่ถึงการณ์ของมนุษย์เอง สาขาวรรณศิลป์ที่ใช้เป็นความงามความสะเทือนใจ ทำให้ตระหนัก**

ในคุณค่าของธรรมชาติ ซึ่งเป็นสุนทรีย์และทางรอดของมนุษย์ ได้ประกาศหน้าที่ของตนเองในฐานะกวีด้วยความภาคภูมิใจว่าเป็นสิ่งสูงสุด ความรัก ความมุ่งมั่น แน่วแน่ ในหน้าที่ของกวี ที่จะมอบความดีความงามแก่โลกเช่นนี้ ช่วยให้งานมีพลังสร้างสรรค์เต็มเปี่ยมบริบูรณ์ เป็นประโยชน์อันประมาณมิได้แก่สังคมไทยและมนุษยชาติ ทั้งมวล

อังคาร กัลยาณพงศ์ จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ (กวีนิพนธ์) ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๓๒”

อังคาร กัลยาณพงศ์ เสียชีวิตเมื่อเมื่อวันที่ ๒๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๕๕ ด้วยโรคชรา ที่โรงพยาบาลสมิติเวช ศรีนครินทร์ สิริรวมอายุได้ ๘๖ ปี ทายาทจัดพิธีสวดพระอภิธรรมที่วัดไตรมิตร กรุงเทพมหานคร สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี เสด็จพระราชดำเนินไปในการพระราชทานเพลิงศพ นายอังคาร กัลยาณพงศ์ ณ เมรุวัดทองนพคุณ เขตคลองสาน กรุงเทพมหานคร เมื่อวันอาทิตย์ที่ ๒๗ สิงหาคม ๒๕๕๖

นายประเวศ ลิ้มปรางษี ศิลปินแห่งชาติ
สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรม)

นายประเวศ ลิ้มปรางษี เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน ๒๔๗๓ ที่อำเภอปากพอง จังหวัดนครศรีธรรมราช บิดาชื่อนายเชื่อง มารดาชื่อนางลิ้ม ได้สมรสกับนางบุญปรุง มีบุตร ๓ คน ชาย ๑ หญิง ๒ เมื่ออายุ ๖ ขวบ ครอบครัวได้ย้ายไปอยู่ในตัวเมืองนครศรีธรรมราช เข้าเรียนหนังสือหนังสือที่โรงเรียนประถมเทศบาล ๓ วัดท่าโพธิ์ ตำบลท่าวัง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช จบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากนั้นได้เข้าเรียนที่โรงเรียนมัธยมวัดจันทาราม ที่โรงเรียนแห่งนี้มีเรื่องที่น่าแปลกคือ มีพระเป็นช่างทั้งวัด ทั้งยังมีคำพังเพยของชาวนครว่า “ใครอยากเป็นนายให้อยู่วัดท่าโพธิ์ ใครอยากกินขนมต้มขนมโคให้อยู่วัดวัง ใครอยากเป็นช่างให้อยู่วัดจันท”

ประเวศ ลิ้มปรางษี ขณะที่เรียนอยู่ที่วัดจันทาราม นั้น ก็ไม่ได้คิดว่าจะเรียนทางด้านศิลปะแต่อย่างใด แต่กลับอยากเรียนช่างยนต์เพราะรู้สึกว่าจะได้เขียนหรือวาดภาพสิ่งใดก็ตามก็ทำได้ไปหมด จึงอยากจะเรียนในสิ่งที่ทำไม่ได้ แต่เนื่องด้วยสนามที่ใช้เข้าแถวเพื่อเข้าชั้นเรียนในตอนเช้าเป็นสนามทรายและอยู่หน้าโบสถ์ ได้มองเห็นความงามของโบสถ์ทุกวัน ขณะที่รอการเข้าแถวเพื่อเข้าชั้นเรียนนั้นไม่ทราบจะทำอะไรก็ขีดเขียนสนามทรายเป็นรูปโบสถ์ หน้าบันโบสถ์ หรือรูปลายเส้นต่างๆ ซึ่งทำได้สวยงามโดยง่าย เมื่อเรียนจบชั้นมัธยมปีที่ ๕ จากโรงเรียนวัดจันทารามแล้ว ความอยากเรียนเครื่องยนต์ยังมีอยู่ ประกอบกับช่วงเวลานั้นยังอยู่ในระยะของสงครามโลกครั้งที่ ๒ เครื่องยนต์และเครื่องบินมีอำนาจมาก จึงต้องการเรียนช่างยนต์อย่างยิ่ง ได้เดินทางเข้ากรุงเทพฯ เข้าเรียนต่อที่โรงเรียนอำนวยการศิลปธนบุรี ในชั้นมัธยมปีที่ ๕ และปีที่ ๖ เมื่อจบชั้นมัธยมปีที่ ๖ ได้ไปสอบเข้าเรียนที่โรงเรียนช่างกลปทุมวันแต่สอบเข้าไม่ได้ ขณะนั้นเตรียมมหาวิทยาลัยศิลปากร (หรือที่เรียกว่าโรงเรียนศิลปศึกษา) เปิดรับสมัครนักเรียนเตรียมช่างสิบหมู่ นายประเวศ ลิ้มปรางษี จึงได้ไปสอบเข้าเรียน ณ โรงเรียนแห่งนี้ เรียน ๒ ปี จบหลักสูตรในวิชาช่างไทย

ในปี พ.ศ. ๒๔๙๖ ต่อมาได้เข้าเรียนที่คณะสถาปัตยกรรมไทย มหาวิทยาลัยศิลปากรเป็นรุ่นแรก เป็นศิษย์ของ ศาสตราจารย์พระพรหมพิจิตร (ภู ภาตานนท์) ผู้เชี่ยวชาญ กรมศิลปากรซึ่งพระพรหมพิจิตรท่านนี้เป็นศิษย์เอก ในสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ ดังนั้น ประเวศ ลิมปประดิษฐ์ จึงเรียนมาทางสายปรัชญาของสมเด็จพระเจ้า โดยตรง เป็นการนำ สถาปัตยกรรมไทยเข้าสู่ยุคแนวใหม่ วิชาสถาปัตยกรรมไทยในสำนักของพระพรหมพิจิตรมีศัพท์เฉพาะของสำนักว่า “พุทธศิลป์สถาปัตย์” ซึ่งมีความหมายในเบื้องต้นว่า “ทางปัญญาความรู้ในศิลปะสถาปัตยกรรม” และมีความหมายในเบื้องปลายว่า “ความรู้แจ้งในศาสตร์ศิลปะสถาปัตยกรรม” ขณะที่เรียนอยู่ที่คณะสถาปัตยกรรมไทย ได้ทำงานหรือฝึกงานไปด้วย ทำให้เกิดความรู้และความชำนาญทั้งในด้านทฤษฎีและปฏิบัติ เรียนอยู่ ๓ ปี ได้วุฒินุปรียญทางด้านสถาปัตยกรรมไทย พ.ศ. ๒๕๐๑ บรรจุเข้าทำงานในมหาวิทยาลัยศิลปากรในตำแหน่งครูตรี ทำหน้าที่สอนวิชาสถาปัตยกรรมไทย

พ.ศ. ๒๕๐๘ ได้ทำงานเป็นช่างศิลป์ตรี กองหัตถศิลป์ กรมศิลปากร (ก่อนการเปลี่ยนแปลง การปกครอง มีหน่วยงานที่ชื่อว่า “ช่างกรมวังนอก” หมายถึงช่างของพระเจ้าแผ่นดิน หลังเปลี่ยนแปลง การปกครองแล้ว ช่างกรมวังนอกได้มาขึ้นกับกรมศิลปากร เปลี่ยนเป็น “กองหัตถศิลป์”) ได้ทำงานเลื่อนตำแหน่ง ตามลำดับ จนถึง พ.ศ. ๒๕๒๑ ดำรงตำแหน่ง เป็นผู้อำนวยการกองหัตถศิลป์ และใน พ.ศ. ๒๕๓๐ ได้เป็นผู้อำนวยการกองสถาปัตยกรรม และได้ดำรง ตำแหน่งเป็นผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สถาปนิก ๙) ด้านบูรณ ปฏิสังขรณ์ของกรมศิลปากร จนเกษียณอายุราชการ เมื่อปี ๒๕๓๓ ภายหลังเกษียณอายุราชการ ท่านยังคง ได้รับเชิญให้เป็น อาจารย์พิเศษ สอนวิชาสถาปัตยกรรม ไทย ที่คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร มาโดยตลอด

ประเวศ ลิมปประดิษฐ์ ทำงานศิลปะโดยยึดหลัก ของสมเด็จพระเจ้าบรมวงศ์เธอ เจ้าฟ้ากรมพระยานริศรานุวัดติวงศ์ และศาสตราจารย์พระพรหมพิจิตร คือ “ศิลปะต้องเดินข้างหน้า ไม่มีถอยหลัง” นั่นคือ การทำงาน ศิลปะต้องปฏิบัติ จะทำให้เกิดความคิดริเริ่มสร้างสรรค์ ถ้าจะสอนต้องสอนด้วยการฝึกพร้อมวิद्या มิใช่เขียน ตำราสอน ตำราเป็นเพียงคู่มือเท่านั้น ถ้าเรียนตามตำรา จะกลายเป็นวัวพันหลัก ความคิดสร้างสรรค์ก็จะไม่เกิด ถือตามอาจารย์ที่ว่า “ถ้าเขียนตำราสอนเมื่อใดก็ฆ่าศิษย์ เมื่อนั้น” ผลงานของประเวศ ลิมปประดิษฐ์ เป็นผลงานที่ทำให้ ราชการทั้งสิ้น ซึ่งท่านเคยกล่าวว่าย่างไม่เคยถอยมิจิ ผลงานชิ้นใดเลย เพราะการทำงานให้ราชการมีข้อมูลจำกัด อยู่มาก ไม่สามารถสอดแทรกสร้างสรรค์ศิลปะได้เท่าที่ ต้องการ เป็นเหตุให้มีความคิดว่า เมื่อเกษียณอายุราชการ ไปแล้วจะทำงานศิลปะเพื่อศิลปะอย่างจริงจัง

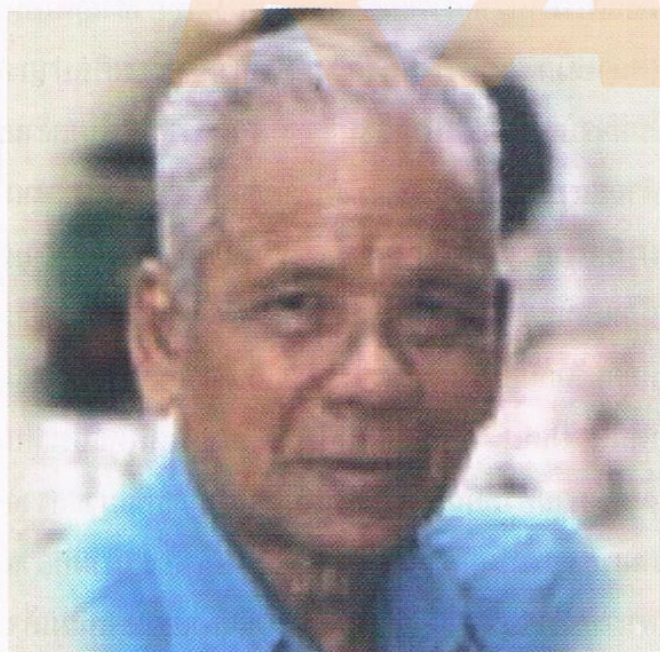
สำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ประกาศเชิดชูเกียรตินายประเวศ ลิมปประดิษฐ์ เป็นศิลปิน แห่งชาติ สาขาทัศนศิลป์ (สถาปัตยกรรม) ดังคำประกาศ เกียรติคุณ ดังต่อไปนี้

“นายประเวศ ลิมปประดิษฐ์ เกิดเมื่อวันที่ ๑๗ กันยายน พุทธศักราช ๒๔๗๓ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ตั้งแต่เริ่มรับราชการจนดำรงตำแหน่งผู้เชี่ยวชาญพิเศษ (สถาปนิก ๙) ด้านบูรณะปฏิสังขรณ์ กรมศิลปากร ในปัจจุบัน กรมศิลปากร ในปัจจุบัน ได้สร้างสรรค์ผลงาน ด้านสถาปัตยกรรมที่ดีเด่นจนได้รับการยกย่องจำนวนมาก มาเป็นเวลายาวนานกว่า ๓๐ ปี เป็นสถาปนิกที่มีความ เป็นเลิศในการออกแบบผูกสายไทยได้งดงามยิ่ง มีผลงาน ที่ยอมรับกันอย่างกว้างขวางทั้งในและต่างประเทศ ผลงาน เด่นๆ มีเช่น การออกแบบพระอุโบสถวัดพุทธประทีป ณ มหานครลอนดอน พลัปปลาพระราชพิธีบวงสรวง สมเด็จพระบรมมหาราชวัตรียาธิราช ณ ท้องสนามหลวง พระเมรุมาศพระราชพิธีถวายพระเพลิงพระบรมศพสมเด็จพระนางเจ้ารำไพพรรณี และบูรณะพระธาตุพนม เป็นต้น

ท่านได้รับปริญญาดุษฎีบัณฑิตกิตติมศักดิ์ สาขาจิตรศิลป์ จากมหาวิทยาลัยแคลตัน (CLAYTON) ในปีพุทธศักราช ๒๕๒๙ ปัจจุบันได้ดำรงชีวิตและสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ สถาปัตยกรรมไทย เพื่อประโยชน์ส่วนรวม มีผลงานชิ้นเยี่ยมที่เป็นศักดิ์ศรีของชาติควรแก่การภูมิใจของคนไทยทั้งชาติ

นายประเวศ ลิมปรังษี จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะ (สถาปัตยกรรม) ประจำปีพุทธศักราช ๒๕๓๒

บั้นปลายชีวิต ประเวศ ลิมปรังษี ในวัยชราสุภาพไม่สู้แข็งแรงนัก หากแต่ภรรยาคือ คุณกนกศรี ลิมปรังษี คอยดูแลชีวิตอย่างใกล้ชิด คุณกนกศรีเล่าถึงการทำงานของอาจารย์ว่า “เป็นคนทุ่มเททำงานอย่างที่สุด โดยเฉพาะเมื่อได้รับมอบหมายให้วางงาน อาจารย์จะให้ความสำคัญกับงานเป็นอันดับหนึ่ง งานคือจิตวิญญาณหลัก โดยเขียนแบบทั้งกลางวันกลางคืน เพราะถือเป็นงานรับใช้แผ่นดิน เราจะสอนลูกเสมอว่า แผ่นดินเลี้ยงดูพ่อ เราต้องสำนึกในพระคุณของในหลวง สำนึกบุญคุณของแผ่นดิน” ประเวศ ลิมปรังษี ถึงแก่กรรมด้วยโรคชรา เมื่อเวลา ๘.๒๐ น. ของวันที่ ๗ พฤษภาคม ๒๕๖๑ สิริอายุ ๘๘ ปี

นายสร้อย ดำแจ่ม หรือ สร้อย เสียงเสนาะ

เป็นลูกชาวบ้านสระใคร หมู่ที่ ๙ ตำบลเชียรเขว อำเภอนครหลวงพระเกียรติ (เดิมอำเภอยะใหญ่) จังหวัดนครศรีธรรมราช เกิดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๘ บิดาชื่อ นายแจ้ มารดาชื่อนางพัว นายสร้อยสมรสกับนางชุ่น มีบุตร ๔ คน เป็นชาย ๒ คน หญิง ๒ คน อาชีพหลักเป็นศิลปินเพลงบอก อาชีพรอง ทำนา ทำสวน การศึกษาสำเร็จชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียนสระโพธิ์ อำเภอยะใหญ่ จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ จากโรงเรียนเบญจมราชูทิศ อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช

พ.ศ. ๒๔๘๕ หัดเพลงบอกจากเพลงบอกปาน ป.สีช้าง หรือ “ปานบอด” นายสร้อย ดำแจ่ม มีพื้นฐานความสนใจเพลงบอกมาตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๔๘๕ นับถึงระยะบั้นปลายชีวิตเป็นเวลาถึง ๕๐ ปีเศษ การออกโรงว่าเพลงบอกของนายสร้อย ดำแจ่ม เริ่มตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี โดยมีผลงานสืบเนื่องต่อกันมาอย่างไม่ขาดตอน การรับงานว่าเพลงบอกในงานบวชนาศ งานศพ งานรื่นเริง งานเทศกาล งานประชันขันแข่ง งานกุศล งานสาธารณประโยชน์ ฯลฯ รวมแล้วตลอดชีวิตนับได้เป็นหมื่นๆ ครั้ง อัตราการรับงานจำแนกตามอายุได้ ดังนี้ ช่วงอายุ ๑๗ - ๓๐ ปี รับงานเดือนละ ๕ - ๑๐ ครั้ง ช่วงอายุ ๓๑ - ๕๐ ปี รับงานเดือนละ ๒๐ - ๒๕ ครั้ง ในบางช่วงเวลารับงานมากเป็นพิเศษชนิด “สามเดือนไม่พบบ้าน” และช่วงอายุ ๕๑ ปี จนช่วงท้ายๆ ของชีวิต รับงานเดือนละ ๕ - ๑๐ ครั้ง เพราะความเหน็ดเหนื่อยและกำลังลดน้อยถอยลงตามความจริงของชีวิต ตลอดเวลา ๕๐ ปีเศษที่นายสร้อย ดำแจ่ม ได้ออกโรงว่าเพลงบอก ได้แสดงผลงานให้เป็นที่ประจักษ์และเป็นที่ชื่นชอบของประชาชนทั่วภาคใต้ กรุงเทพมหานคร และมาเลเซีย โดยเฉพาะที่กรุงเทพมหานครและมาเลเซีย เคตะ ไทรบุรี ที่เพลงบอกสร้อยไปว่าเพลงบอกบ่อยครั้ง โดยสมาคม มุลนิธิ และบุคคลเกี่ยวข้องเป็นผู้เชิญไปว่าเพลงบอกในโอกาสต่างๆ ทั้งเพื่อความสนุกเพลิดเพลิน

และวัตถุประสงค์พิเศษเฉพาะ ส่วนการว่าเพลงบอกในเขตภาคใต้้นั้นนายสร้อย ดำแจ่ม เป็นที่รู้จักและชื่นชอบของคนทั่วไป มีการประชันเพลงบอกเมื่อใดรางวัลชนะเลิศมักจะเป็นของเพลงบอกสร้อยเมื่อนั้น เมื่อเอ่ยชื่อของเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ ในจังหวัดภาคใต้นักเลงเพลงบอกน้อยคนนักที่ไม่รู้จักศิลปินผู้นี้ เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ เป็นศิลปินผู้มีชื่อเสียงต่อเนื่องกันเป็นระยะเวลาติดต่อกันถึงห้าทศวรรษ และเมื่อมีการแข่งขันประชันเพลงบอกทุกครั้งจะได้รับรางวัลชนะเลิศทุกครั้ง จึงมีรางวัลที่ได้รับจากบุคคล วัด สถานศึกษา สมาคม หน่วยงานราชการจำนวนมากและได้สืบทอดศิลปะการเล่นเพลงบอก โดยฝึกหัดศิษย์ ซึ่งออกโรงว่าเพลงบอกจนเป็นที่รู้จักของชุมชนแล้วหลายคน เช่น เพลงบอก สุรินทร์ เสียงเสนาะ เพลงบอกเลื่อง เสียงเสนาะ เพลงบอกแผ้ง เสียงเสนาะ เพลงบอกสมจิต เสียงเสนาะ เพลงบอกเอก เสียงเสนาะ เพลงบอกวิลาศ เสียงเสนาะ เพลงบอกนิกร เสียงเสนาะ (บุตรชาย) เพลงบอกสุวรรณ เสียงเสนาะ เพลงบอกบุญมา เสียงเสนาะ

คุณภาพของงาน ของเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ มีคุณค่ายิ่งต่อสังคมและได้รับการยกย่องชมเชยของคนทั่วไปและหน่วยงานราชการ เพราะเพลงบอกสร้อย ไม่ได้ว่าเพลงบอกอย่างสุกเอาเผากิน ก่อนไปงานใดเขาจะต้องศึกษาหาความรู้จากตำราเอกสาร รวมทั้งประสบการณ์เพื่อใช้เป็นข้อมูลไปว่าเป็นกลอนสดเสมอ ผลงานของเขาจึงมีลักษณะที่สอดคล้องกับลักษณะงานทุกครั้ง ประกอบกับเขาได้รับการศึกษาต่อค่อนข้างสูง มีศิลปะและชั้นเชิงเพลงบอกจากสำนักวัดท่าโพธิ์ ซึ่งเป็นสถาบันการศึกษาแห่งแรกในภาคใต้ จึงส่งผลให้งานของเขามีคุณภาพอย่างยิ่ง นอกจากประชาชนในท้องถิ่นจะยอมรับและชื่นชอบแล้ว สถาบันการศึกษายังขอให้เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ ช่วยพัฒนาการศึกษาโดยใช้ผลงานเพลงบอกเป็นสื่อ คือ “ขับเพลงบอก ทอหัวได” (หนังสืออ่านสำหรับชาวบ้าน เล่มที่ ๑

ของศูนย์การศึกษานอกโรงเรียน ประจำภาคใต้ ปี พ.ศ. ๒๕๒๕)

ระยะเวลาสร้างสรรค์ผลงาน เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ เป็นศิลปินอาชีพว่าเพลงบอกเป็นอาชีพมาตั้งแต่อายุ ๑๗ ปี สืบต่อมาจนระยะบั้นปลายของชีวิต นับแล้วเป็นเวลาห้าทศวรรษเศษ ที่ศิลปินผู้นี้อยู่ในวงการเพลงบอกอย่างสม่ำเสมอตลอดระยะเวลาอันยาวนาน

การสร้างผลงาน เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ ยืนหยัดสร้างผลงาน “มุขปาฐะ” มาด้วยจิตและวิญญาณแห่งศิลปินประเภท “คิดเอง ทำเอง” จนผลงานเป็นที่ประจักษ์ ผลพวงแห่งจิตวิญญาณศิลปินของเขาทำให้อยู่ในฐานะศิลปินผู้ยืนหยัดสร้างผลงานมาได้อย่างสม่ำเสมอ เกียรติคุณที่ได้รับ เช่น

- ได้รับถ้วยรางวัลจากนายธานินทร์ กรัยวิเชียร นายกรัฐมนตรี ในโอกาสชนะเลิศการแข่งขันว่าเพลงบอก ณ จังหวัดสงขลา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๒๐

- ได้รับโล่เกียรติคุณจากจังหวัดสุราษฎร์ธานี ในโอกาสชนะเลิศการแข่งขันว่าเพลงบอกงานแห่พระ - ทอดผ้าป่า ประจำปี ๒๕๒๐

- ได้รับโล่เกียรติคุณจากจังหวัดนครศรีธรรมราช ในโอกาสชนะเลิศการแข่งขันว่าเพลงบอก ณ งานเทศกาลเดือนสิบ จังหวัดนครศรีธรรมราชเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๒

- ได้รับการยกย่องให้เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขากีฬาและนันทนาการประจำปี พ.ศ. ๒๕๓๕ จากสำนักงานคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ

การได้รับเกียรติครั้งนี้ นอกจากจะเป็นยาบำรุงกำลังทำให้ศิลปินเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะแล้วยังทำให้สื่อมวลชนต่างๆ หันมาใส่ใจเพลงบอกมากขึ้น มาขอสัมภาษณ์ บันทึกภาพ บันทึกเสียง จัดทำสารคดี เผยแพร่สู่สาธารณชนทั่วประเทศ งานบริการชุมชนเพิ่มมากขึ้น บ้านเพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ

กลายเป็นศูนย์รวมของบรรดาศิลปิน นักวิชาการ และ
บุคคลสาขาอาชีพต่างๆ เพิ่มมากขึ้น

เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะ ยัมรับสภาพ
การณที่ปรากฏอย่างอึมเิบ เพราะบังเกิดผลตาม
อุดมการณ์ที่มุ่งหวังไว้ ท่านได้เคยกล่าวว่า (ตามบันทึก
ในหนังสือ) “จะยั้งหยัดเป็นศิลปินเพลงบอกเพราะเหตุ
ว่า เพลงบอกเป็นของยากพิเศษ เมื่อได้สืบทอดมาจาก
ครูบาอาจารย์แล้ว ก็ต้องการที่จะศึกษาและปฏิบัติ
ให้แตกฉาน แล้วสืบทอดให้ลูกหลานต่อไป ขออุทิศ
ร่างกายและจิตใจให้เพลงบอก จนกว่าจะสิ้นลมหายใจ
เหมือนอย่างพ่อเฒ่าและลูกป้า” จึงนับได้ว่า นายสร้อย
ดำแจ่ม เป็นศิลปินพื้นบ้าน “เพลงบอก” ที่มีความ
สามารถยิ่งผู้หนึ่ง คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ
ได้ยกย่องเชิดชูเกียรติให้ นายสร้อย ดำแจ่ม เป็นศิลปิน
แห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน –
เพลงบอก) เมื่อวันที่ ๑๕ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๓๘
ดังคำประกาศเกียรติคุณว่า

“นายสร้อย ดำแจ่ม เกิดเมื่อปีพุทธศักราช ๒๕๖๘ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบันอายุ ๗๑ ปี เป็นศิลปินผู้มีความสามารถในด้านเพลงบอกสืบเนื่องตลอดมาเป็นเวลานานกว่า ๕๐ ปีเศษ ที่นายสร้อย ดำแจ่ม หรือ เพลงบอกสร้อย เสียงเสนาะยึดเป็นอาชีพว่าเพลงบอกในงานบวชนาค งานศพ งานรื่นเริง งานเทศกาล งานประชันขันแข่งงานกุศล งานสาธารณะประโยชน์ ฯลฯ เป็นจำนวนนับหมื่นครั้ง ซึ่งเพลงบอก เป็นการแสดงพื้นบ้านของภาคใต้ที่ได้รับความนิยมพอๆ กับหนังตะลุงและมโนราห์ ดังนั้นเพลงบอก สร้อย เสียงเสนาะจึงเป็นอีกผู้หนึ่งที่ได้รับการนิยมนิยมในหมู่นักเลงเพลงบอกทั้งหลาย ด้วยผลงาน “มุขปาฐะ” ที่มีจิตและวิญญานแห่งความเป็นศิลปินประเภท “คิดเองทำเอง” ริเริ่มสร้างสรรค์ผลงานด้วยปฏิภาณไหวพริบในการว่ากลอนสดได้อย่างมีคุณภาพยิ่ง จนได้รับเกียรติและรางวัลมากมาย โดยเฉพาะได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติจากสำนักงาน

คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ เป็นผู้ที่มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรม สาขาศึกษาและนันทนาการ ประจำปี พุทธศักราช ๒๕๓๔ อีกทั้งยังเป็นผู้เสียสละสร้างสรรค์งานเพื่อสังคม พัฒนาเพลงบอกให้ทันต่อเหตุการณ์อยู่เสมอ เป็นศิลปินที่อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมอันเป็นมรดก การแสดงพื้นบ้านภาคใต้ที่มีความสามารถผู้หนึ่ง

นายสร้อย ดำแจ่ม จึงได้รับการยกย่อง
เชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะการแสดง
(การแสดงพื้นบ้าน-เพลงบอก) ประจำปีพุทธศักราช
๒๕๓๘”

นายสร้อย ดำแจ่ม หรือเพลงบอกสร้อย
เสียงเสนาะ ได้เสียชีวิตแล้วด้วยโรคชรา เมื่อวันที่ ๓๑
พฤษภาคม ๒๕๔๙ สิริอายุ ๘๑ ปี พระราชทานเพลิงศพ
วันพฤหัสบดีที่ ๘ มิถุนายน ๒๕๔๙

นายสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินแห่งชาติ
สาขา ศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน)

นายสุชาติ ทรัพย์สิน หรือ นนิงสุชาติ ทรัพย์สิน
เกิดเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๑ ที่บ้านสระแก้ว
หมู่ที่ ๕ ตำบลสระแก้ว อำเภอท่าศาลา จังหวัดนครศรีธรรมราช
สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จากโรงเรียน

วัดสระแก้ว และได้เรียนวิธีการแกะหนังตะลุงจาก นายทอง หนูขาว ซึ่งเป็นช่างแกะหนังตะลุงฝีมือดี ของจังหวัดนครศรีธรรมราช จนมีความสามารถในการ แกะหนังตะลุงและหนังใหญ่ได้เป็นอย่างดีและได้เล่นหนัง ตะลุงด้วย หนังสุชาติ ทรัพย์สิน เรียนจบชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔ จึงได้ฝากตัวเป็นศิษย์นายทอง หนูขาว ช่างแกะสลักหนัง ชาวตำบลสระแก้ว นายทองผู้นี้เป็นช่างฝีมือดี ได้แกะรูป หนังตะลุงให้กับนายเอี่ยมทองคำ ซึ่งเป็นหนังดีคณะหนึ่งของเมืองนครศรีธรรมราชในสมัยนั้น นอกจากนายทอง จะมีฝีมือในการแกะสลัก รูปหนังตะลุงแล้วยังมีความ สามารถทางด้านภาพยกลอนด้วย หนังสุชาติจึงได้เรียน วิชาแกะหนังและหัตถ์ภาพยกลอนไปพร้อมๆ กัน เมื่อ เรียนแกะหนังจนสามารถร่างแบบและแกะได้แล้ว จึงออกไปแกะรูปหนังตะลุงด้วยกระดาษดุนปูนซีเมนต์ จำหน่ายตามงานเทศกาลและตลาดนัดต่างๆ พออายุได้ ราว ๑๔ ปี พัฒนาตนเองหันมารับทำเมรุ ทำเบญจา และทำโลงศพ ซึ่งก็ใช้วิชาแกะสลักเช่นเดียวกัน บางครั้ง เมื่อไปรับจ้างทำงานเหล่านี้ ตกกลางคืนมีผู้ชักชวนให้เล่น หนังตะลุงก็เล่นเพื่อเป้าหมายหลักคือความสนุกสนาน มิได้มีสินจ้างรางวัลแต่อย่างใด ชีวิตของหนังสุชาติได้ ประกอบอาชีพเปลี่ยนอยู่หลายงาน ได้แก่ เป็นช่างซ่อม รถจักรยาน เป็นช่างรับจ้างถ่ายรูปโดยเดินไปถ่ายถึง หมู่บ้าน และทำสวนอยู่ระยะหนึ่ง

ผลงานหรือเกียรติคุณที่ได้รับ

ให้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรมสาขา การช่างฝีมือ (หัตถกรรมพื้นบ้าน : แกะหนังตะลุง) ปี พ.ศ. ๒๕๓๑

ลักษณะรูปแบบที่ปรากฏ

หนังสุชาติ ทรัพย์สิน มีความสามารถในการ เขียนรูปและแกะตัวหนังตะลุงโดยสามารถออกแบบ ตัวหนังตะลุงและหนังใหญ่ได้ตามแบบโบราณและแบบ ประยุกต์ได้อย่างสวยงาม

ที่บ้านของหนังสุชาติ ทรัพย์สิน บ้านเลขที่ ๑๑๐/๑๘ ถนนศรีธรรมโคก ๓ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดนครศรีธรรมราช ซึ่งทำเป็นพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง จะมีการสาธิตการทำตัวหนังตะลุง และมีการเล่นหนัง ตะลุงให้กับผู้ที่สนใจด้วย และเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญ ของจังหวัดนครศรีธรรมราช มีนักท่องเที่ยวทั้งชาวไทย และชาวต่างชาตินิยมมาดูศิลปะการแกะหนังตะลุง และการแสดงเป็นอันมาก และสินค้าการแกะหนังตะลุง และหนังใหญ่ของหนังสุชาติ สามารถส่งขายได้เป็นสินค้า ออกยังต่างประเทศ ที่สำคัญเพราะตัวหนังตะลุงมีคุณภาพ สูง หนังสุชาติ ทรัพย์สิน ศิลปินและนักวิชาการวัฒนธรรม ของจังหวัดนครศรีธรรมราช ได้ทุ่มเทชีวิตในการอนุรักษ์ ส่งเสริมพัฒนาและเผยแพร่ศิลปหัตถกรรมพื้นบ้านจนได้ รับเกียรติจาก สำนักคณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ กระทรวงศึกษาธิการ ให้เป็นบุคคลดีเด่นทางวัฒนธรรม สาขาศาสนาช่างฝีมือ (หัตถกรรมพื้นบ้าน : แกะหนังตะลุง) ปี พ.ศ. ๒๕๓๑ ที่สำคัญและเป็นที่ยกย่อง เมื่อหนังสุชาติ ทรัพย์สิน ได้รับเกียรติให้เป็นคณะกรรมการที่ปรึกษา กิตติมศักดิ์ ในการจัดทำหนังสือหนังใหญ่ชุดใหม่ของวัดขนอน จังหวัดราชบุรี ตามพระราชดำริของสมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี ได้สร้าง เกียรติประวัติให้แก่ชาวนครศรีธรรมราชด้านการช่างฝีมือ ที่สำคัญ หนังสุชาติ ทรัพย์สิน ได้อนุรักษ์วิธีการ ทำตัวหนังตะลุง และสร้างพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงขึ้นในพื้นที่ ของตัวเอง เพื่อแสดงเรื่องราวความเป็นมาของหนังตะลุง ในหลายภูมิภาคของเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ให้คนรุ่นหลัง ได้ศึกษา จนกระทั่งในปี ๒๕๔๙ ได้รับการยกย่อง ให้เป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดงพื้นบ้าน หนังตะลุง ซึ่งได้ปฏิบัติตนในการธำรงไว้ซึ่งการอนุรักษ์ ศิลปะการแสดงแขนงนี้มาตลอดชีวิตจนเป็นที่รู้จักในระดับ สากล ผลงานการแกะหนังตะลุงที่หนังสุชาติ ทรัพย์สิน ภูมิใจมากที่สุดเป็นงานที่ชนะการประกวดชิ้นแรก ซึ่งจัดโดยกรมส่งเสริมอุตสาหกรรม ณ สนามหน้าเมือง

นครศรีธรรมราช งานดังกล่าวเป็นรูปช้างเอราวัณ
หลังจากชนะการประกวดแล้ว ได้นำขึ้นทูลเกล้าฯ ถวาย
พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙
พระองค์ท่านได้มีรับสั่งว่า “ชอบใจนะที่รักษาของเก่าไว้ให้
อย่าหวนวิธา” พร้อมกันนี้ นายสุชาติ ยังได้ทำงาน
ที่ยิ่งใหญ่ที่สุดในชีวิต คือ พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว
ภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ ๙ ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ
ให้เป็นผู้ประดิษฐ์และแกะหนังใหญ่เรื่องพระมหาชนก
รวม ๔๕ ภาพ

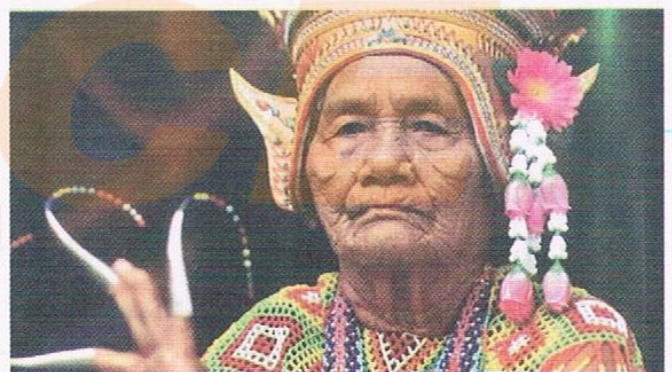
จึงนับได้ว่านายสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นทั้งศิลปิน
และช่างศิลปะพื้นบ้าน (หนังตะลุง) ที่มีความสามารถ
ยิ่งผู้หนึ่ง คณะกรรมการวัฒนธรรมแห่งชาติ ได้ยกย่อง
เชิดชูเกียรติให้ นายสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นศิลปินแห่งชาติ
สาขาศิลปะการแสดง (การแสดงพื้นบ้าน) เมื่อปี
พุทธศักราช ๒๕๔๔ ดังคำประกาศเกียรติคุณว่า

“นายสุชาติ ทรัพย์สิน ปัจจุบันอายุ ๖๙ ปี
เกิดเมื่อวันที่ ๒ กรกฎาคม พุทธศักราช ๒๔๘๑
ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช สำเร็จการศึกษาชั้นประถมศึกษา
ปีที่ ๔ จากโรงเรียนวัดสระแก้ว จังหวัดนครศรีธรรมราช
นายสุชาติ ทรัพย์สิน เป็นผู้มีความสนใจการแสดงหนัง
ตะลุงมาตั้งแต่วัยเยาว์ ได้ศึกษาการวาดรูป การแกะรูป
หนังตะลุงจนชำนาญ เป็นผู้มีความอุตสาหะในการอนุรักษ์
การแสดงหนังตะลุงในรูปแบบโบราณ โดยเฉพาะได้นำ
เครื่องดนตรีเครื่องห้าเพื่อใช้ประกอบการแสดงหนังตะลุง
 และได้ประพันธ์เรื่อง บทกลอน รวมทั้งการแกะหนังตะลุง
ให้เหมาะกับตัวละครในเรื่องด้วยตนเองมาตลอดที่มี
การแสดง ได้ถ่ายทอดความรู้ให้แก่บุตรชายและลูกศิษย์
ให้สามารถแสดง และแกะหนังตะลุงได้กันทุกคนมาอย่าง
ยาวนาน ที่สำคัญได้อุทิศเวลาและทรัพย์สินของตนเอง
สร้างพิพิธภัณฑ์หนังตะลุงขึ้น อันเป็นศิลปวัฒนธรรม
ที่สำคัญของชาติ ให้เป็นแหล่งศึกษาเรียนรู้พัฒนาการ
เกี่ยวกับการแสดงหนังตะลุง และเป็นสถานที่ท่องเที่ยว
ของประเทศ นอกจากนี้ยังได้เผยแพร่การแสดงไปสู่ระดับ

สากลให้ได้รับรู้และเข้าใจด้วยการไปแสดงในประเทศ
เยอรมนี ฮอลแลนด์ และญี่ปุ่น ผลจากการอุทิศตน
อนุรักษ์ศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่น เพื่อประโยชน์ต่อสังคม
เป็นระยะเวลายาวนาน จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติ
เป็นผู้มีผลงานดีเด่นทางด้านวัฒนธรรมแห่งชาติ
ได้รับรางวัลชนะเลิศจากการประกวดภาพหนังตะลุง
เพื่อการแสดง และได้รับการยกย่องเป็นศิลปินดีเด่น
ของภาคใต้ จากคณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ ด้วยความสามารถและการ
อุทิศตนเพื่อศิลปวัฒนธรรมของชาติจนเป็นที่ยอมรับ
และรู้จักกันอย่างกว้างขวาง

นายสุชาติ ทรัพย์สิน จึงได้รับการยกย่อง
เชิดชูเกียรติเป็น ศิลปินแห่งชาติ สาขา ศิลปะการแสดง
(การแสดงพื้นบ้าน) พุทธศักราช ๒๕๔๔”

นางสุชาติ ทรัพย์สิน ได้ถึงแก่กรรมอย่างสงบ
เมื่อวันที่ ๗ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๕๘ ด้วยอาการโรคชรา
ที่บ้านพักที่ตั้งอยู่ในบริเวณพิพิธภัณฑ์หนังตะลุง เลขที่ ๖
ซอยศรีธรรมโคก ๓ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง
จังหวัดนครศรีธรรมราช ในวัย ๗๗ ปี

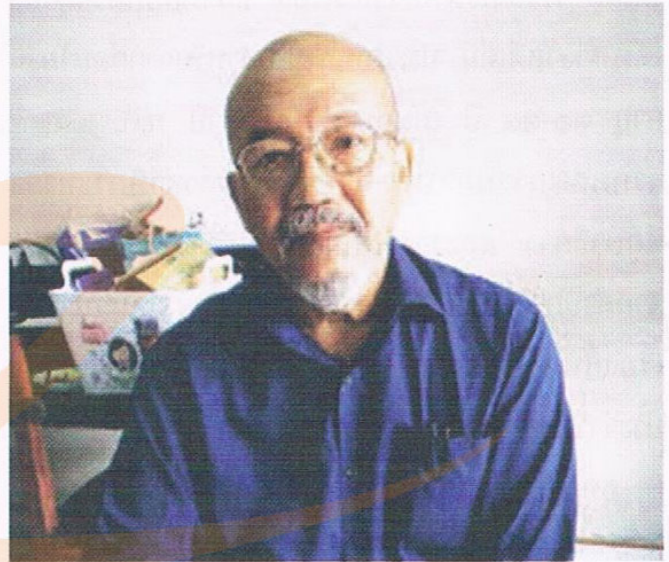
นางกัณ ชาวพ้อง หรือ โนรากัณ บันเทิงศิลป์

คำประกาศเกียรติคุณ

นางกัณ ชาวพ้อง ศิลปินแห่งชาติสาขาศิลปะ
การแสดง (โนรา) นางกัณ ชาวพ้อง หรือ โนรากัณ
บันเทิงศิลป์ ปัจจุบันอายุ ๘๖ ปี เกิดวันอาทิตย์เดือนสี่
ปีจอ พ.ศ. ๒๔๗๖ จบการศึกษาชั้นประถมศึกษาปีที่ ๔

จากโรงเรียนวัดจันทพอ หมู่ ๓ ตำบลดอนตะโก อำเภอกำแพงแสน จังหวัดนครศรีธรรมราช ตลอดระยะเวลา ๖๘ ปีที่โนรากัน บันเทิงศิลป์ ได้แสดงโนราเพื่อสังคม ในทุกงาน รูปแบบการแสดงของโนรากัน ไม่เคยทอดทิ้งเอกลักษณ์การเป็นโนราแบบโบราณ ยังคงรักษาศิลปะการแสดงโนราที่ถูกต้องทั้งการร้อง การรำแทงเข้ การรำ คล้องหงส์ ซึ่งเป็นการรำแสดงแบบโบราณทั้งหมด ตลอดถึงเครื่องดนตรีอุปกรณ์การแต่งกายที่ยังคงเป็นโนราโบราณขนานแท้จึงนับได้ว่า โนรากันได้อนุรักษ์ และสืบสานเอกลักษณ์ของโนราคนหนึ่งของภาคใต้ ไว้เป็นอย่างดีภาคภูมิใจ จากการที่โนรากัน บันเทิงศิลป์ มีความสามารถในการแสดงโนราเป็นอย่างมาก และเป็น ศิลปินที่มีประชาชนชื่นชม รวมถึงเป็นบุคคลที่มีน้ำใจ มีความเอื้ออาทร เสียสละ เป็นที่รักใคร่ของบุคคลทั่วไป จึงทำให้มีคนมาฝากตัวเป็นลูกศิษย์ฝึกหัดรำโนรา อยู่ตลอดเวลาแล้วรุ่นเล่า โนรากันยินดีและเต็มใจ ถ่ายทอดความรู้ซึ่งลูกศิษย์ที่โนรากันได้ฝึกหัด มีทั้งเด็ก และผู้ใหญ่จำนวนไม่น้อยกว่า ๑๐๐ คน ปัจจุบัน โนรากัน บันเทิงศิลป์ ยังคงรับงานแสดง และยินดีรับเชิญไป แสดงเสมอเมื่อเป็นงานการกุศลและช่วยเหลือสังคม ยามว่างจากการแสดงโนราจะมีผู้มาขอให้ช่วยโดยให้ ค่าแรงบ้าง และให้ช่วยร้อยลูกปัดบ้างนอกจากนั้น ยังขาย ขนมหิน ใช้ชีวิตอย่างสมถะเรียบง่ายในสังคมชนบท และยังฝึกสอนให้ลูกศิษย์ที่มาฝึกหัดอยู่ตลอด ด้วยอายุ ๘๖ ปีถึงอายุมากอยู่ในวัยชราแล้ว แต่ก็ไม่สามารถทำให้โนรากัน หยุดการรำโนราได้เพราะจิตและวิญญาณคือ ศิลปินที่แท้จริงจากการที่นางกั้น เซาวพ้อง หรือโนรากัน บันเทิงศิลป์ ได้แสดงโนรามานานกว่า ๖๘ ปี และประสบผลสำเร็จในอาชีพ เลี้ยงครอบครัว ส่งให้ลูก ได้เรียนหนังสือ สร้างฐานะความเป็นอยู่ให้ดีขึ้น ด้วยการ รำโนรา ตลอดจนมีลูกศิษย์มากมายไม่ต่ำกว่า ๑๐๐ คน เป็นบุคคลที่ครองตัวครองตน ประพฤติตนอยู่ในศีลธรรม อันดีและได้บำเพ็ญตนเป็นประโยชน์ต่อผู้อื่น รวมถึงสังคม

ส่วนรวมต่างๆ มากมาย อีกทั้งมีความรู้ความสามารถ ในด้านการแสดงศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นหลายด้านจน เป็นที่ยอมรับ จึงเป็นปูชนียบุคคลที่สำคัญอีกคนหนึ่งที่ยัง คงสืบสานเอกลักษณ์ในศิลปะการแสดงอันเป็นภูมิปัญญา ทางวัฒนธรรมของภาคใต้ไว้ได้อย่างดียิ่ง นางกั้น เซาวพ้อง จึงได้รับการยกย่องเชิดชูเกียรติเป็นศิลปินแห่งชาติ สาขาศิลปะการแสดง (โนรา) พุทธศักราช ๒๕๖๑

นายจำลอง ฟังชลจิตร

คำประกาศเกียรติคุณ

นายจำลอง ฟังชลจิตร ศิลปินแห่งชาติ สาขาวรรณศิลป์ นายจำลอง ฟังชลจิตร เกิดเมื่อวันที่ ๒ มีนาคม พ.ศ. ๒๔๙๖ ที่จังหวัดนครศรีธรรมราช ปัจจุบัน อายุ ๖๗ ปี สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาปีที่ ๕ ที่โรงเรียนกัลยาณีศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช จากนั้นเข้าศึกษาต่อคณะนิติศาสตร์มหาวิทยาลัย รามคำแหง ก่อนจะลาออกไปเป็นครู เป็นพนักงานโรงแรม เป็นบรรณาธิการหนังสือพิมพ์นิตยสารต่างๆ และ เป็นนักเขียนอิสระ นายจำลอง ฟังชลจิตร เริ่มเขียน เรื่องสั้นครั้งแรกเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ จากนั้นสร้างสรรค์งาน ประเภทต่างๆ อย่างสม่ำเสมอทั้งเรื่องสั้น วรรณกรรมเยาวชน นวนิยาย สารคดีและบทความ รวมเล่มแล้ว ๒๖ เล่ม เป็นหนังสือรวมเรื่องสั้น ๑๘ เล่ม วรรณกรรม

เขียวชน ๒ เล่ม นวนิยาย ๔ เล่ม สารคดีอีก ๒ เล่ม และบทความที่ไม่ได้รวมเล่มเป็นจำนวนมาก จากการเขียนเรื่องสั้นอย่างต่อเนื่อง จึงได้รับฉายาในวงวรรณกรรมว่า “ลอม เรื่องสั้น” นายจำลอง ฝั่งชลจิตร ใช้ชื่อจริงในการเขียนเรื่องเป็นส่วนใหญ่ แต่บางครั้งก็ใช้นามปากกา เช่น ประกายมุกงามแต่งแต้ม ช. โชนแสง บุษบา เกื้อกลั่น เป็นต้น ผลงานที่มีชื่อเสียงและได้รับการยกย่องได้แก่ วรรณกรรมเยาวชนเรื่อง ขน้าน้อยกลางทุ่งนา ได้รับรางวัลดีเด่น ประเภทหนังสือสำหรับเด็กก่อนวัยรุ่น อายุ ๑๑-๑๔ ปี (บันเทิงคดี) ประจำปี พ.ศ. ๒๕๒๔ จากคณะกรรมการพัฒนาหนังสือแห่งชาติกระทรวงศึกษาธิการ และรางวัลหนังสือดีเด่นสำหรับเด็กเยาวชนจากสำนักงานส่งเสริมและประสานงานเยาวชนแห่งชาติ เรื่องสั้น สีของหมา ได้รับรางวัลเรื่องสั้นยอดเยี่ยมประจำปีพ.ศ. ๒๕๓๐ จากนิตยสารชลลนา มีรวมเรื่องสั้น ๓ ชุดได้รับรางวัล ได้แก่ ลีกรัฟฟองเขาเปลี่ยนไป ชนะเลิศรางวัลเชว่นบู๊คเอร์วอร์ด ครั้งที่ ๒ พ.ศ. ๒๕๔๘ รวมเรื่องสั้น เรื่องบางเรื่องเหมาะที่จะเป็นเรื่องจริงมากกว่า ได้รับรางวัลชมเชยจากการประกวดหนังสือดีเด่นประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๑ ของกระทรวงศึกษาธิการ รวมเรื่องสั้น เรื่อง ผม เล่า ได้รับรางวัลชมเชยจากการประกวดหนังสือดีเด่น ประจำปี พ.ศ. ๒๕๕๘ ของกระทรวงศึกษาธิการ นายจำลอง ฝั่งชลจิตร ได้รับรางวัลศรีพร เมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ ในฐานะนักเขียนผู้สะท้อนสังคมและสร้างงานคุณภาพอย่างต่อเนื่องตลอดระยะเวลา กว่า ๔๐ ปี บนเส้นทางนักเขียน นายจำลอง ฝั่งชลจิตร

ผู้เขียนในฐานะเป็นคณาครศรีธรรมราชรุ่นหลัง
จึงขอบันทึกเรื่องราวเพื่อเชิดชูเกียรติของศิลปิน
ผู้สร้างสรรค์งานศิลปะและบันทึกไว้ในแผ่นดินให้คนคร
รุ่นต่อไปได้รับรู้ซึ่งผลงานและไม่ลืมคุณงามความดี
ของศิลปินเลือดเนื้อเชื้อไขนครศรีธรรมราชทุกท่าน
ขอขอบคุณ สวัสดิ์

<https://th.wikipedia.org/wiki/ศิลปินแห่งชาติ>

สาขาทัศนศิลป์ (เครื่องถม) สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ๒๕๔๒

สร้อย อนุสรณ์ อนุสรณ์งานพระราชทานเพลิงศพ นายสร้อย ดำแจ่ม พ.ศ. ๒๕๔๙